

НОМЕНКЛАТУРНІ НАЙМЕНУВАННЯ МІКРООРГАНІЗМІВ ЯК РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Телеки М. М.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Буковинський державний медичний університет
площа Театральна, 2, Чернівці, Україна
orcid.org/0000-0003-4161-4386
mariateleki@ukr.net*

Ключові слова: *інформація,
термінологічна інформація,
репрезентація інформації,
мікроорганізм, збудник
інфекції.*

Публікація актуалізує питання відображення термінологічної інформації у номенклатурних найменуваннях мікроорганізмів, обробки даних для їх використання у професійно-науковій комунікації. Поглиблено відомі підходи щодо розуміння термінологічної інформації як понятійної (семантичної), що має мовну природу. Номінативні одиниці розглянуто як засіб відображення термінологічної інформації у двох рівнях: шляхом передання інформації через систему мовних знаків загальноновживаної лексики і від номінативної одиниці до відображення позамовної дійсності (накопичення, збереження і передання знань та відомостей про реальний об'єкт). Засвідчено, що загальноновживане слово (унаслідок перенесення основного значення) передає інформацію двічі: перший раз – загальнономовну, другий – у процесі термінологізації фокусує у терміні відомості про позначений предмет через декодування дефініції. Так, термінологічна інформація стає засобом зберігання знань і репрезентації накопичених даних, отриманих у процесі науково-дослідної практики з проблем лікування інфекційних захворювань, відображає еволюцію процесу пізнання закономірностей реальної дійсності. У латинських номенклатурних найменуваннях мікроорганізмів вербальна кодифікація інформації базується на використанні загальнономовної лексики, запозиченої з давньогрецької та латинської мов. Охарактеризовано поняттєві значення «інформація», «репрезентація інформації», «мікроорганізм», «інфекція», «збудник інфекції»; «інфекційна хвороба». Збагачено науковий обіг новим ілюстративним матеріалом. Висвітлено призначення номенклатурних найменувань мікроорганізмів. Констатовано, що термінологічна інформація репрезентує у стислій формі конденсовані відомості про мікроорганізми, є термінологічною «продукцією», ефективним ресурсом інформаційного забезпечення системи наукової і практичної діяльності. Обробка даних, сконцентрованих у номенклатурних найменуваннях мікроорганізмів, широко використовується у сфері лікувального мистецтва.

NOMENCLATURE NAME OF MICROORGANISMS AS REPRESENTATION OF TERMINOLOGICAL INFORMATION

Teleky M. M.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages
Bukovinian State Medical University
Teatralna square, 2, Chernivtsi, Ukraine
orcid.org/0000-0003-4161-4386
mariateleki@ukr.net*

Key words: *information, terminological information, information representation, microorganism, infectious agent.*

This publication highlights the issue of reflecting terminological information in the nomenclature names of microorganisms, data processing for their use in professional and scientific communication. The known approaches to understanding of terminological information as conceptual (semantic) information that also have a linguistic nature are extended. Nominative units are considered as a means of displaying terminological information on two levels: by transferring information through the system of linguistic signs of common vocabulary and from a nominative unit to displaying extra-linguistic reality (accumulation, preservation and knowledge transfer and information about a real object). It is verified that a basic word, due to the transfer of the main meaning, transmits information twice: the first time – general language, the second – during the process of term formation, it focuses on information about the designated object through decoding of the definition in the term. Therefore, terminological information becomes a mean of preserving the knowledge and representing the accumulated data, obtained in the process of research practice on the problems of treating infectious diseases, it reflects the evolution of the process of cognizing the regularities of reality. The verbal codification of information is based on the use of general vocabulary borrowed from the Ancient Greek and Latin in the Latin nomenclature names of microorganisms. The conceptual meanings of notions “information”, “information representation”, “microorganism”, “infection”, “infectious agent”, “infectious disease” are characterized. The scientific circulation is enriched with new illustrative material. The purpose of the nomenclature names of microorganisms is highlighted. It is stated that terminological information represents brief data about microorganisms in a concise form; it is a terminological “product”, an effective resource for information support of the system of academic and practical activities. The processing of data, concentrated in the nomenclature names of microorganisms is widely used in the medical field.

Постановка проблеми. Сучасні досягнення у галузі медицини спираються на накопичені тисячоліттями знання і досвід практичної діяльності, пов'язані зі збереженням здоров'я, профілактикою і лікуванням хвороб людей і тварин. Формується єдиний світовий інформаційний простір, у якому зосереджуються знання про результати досліджень захворювань, методи діагностики і лікування. Постійно оновлюється словниковий склад медичної термінології. Актуальним залишається вивчення єдиного понятійного термінологічного апарату для кожної сфери медичних знань, способів формування нових термінів, збереження і кодування знань засобами мови, обробка термінологічної інформації.

Мовознавство розглядає номінування як результат пізнавальної діяльності людини, що полягає у встановленні відношень позначального й позначуваного між предметом реальної дійсності і мовною одиницею. У широкому значенні називання розглядають як знакову репрезентацію позамовних об'єктів, що властива всім типам мовних знаків [13, с. 417]. Питання суті номінативної функції мови, що тісно пов'язана з когнітивно-пізнавальною, комунікативною, досліджує ономазіологія. Підпорядковується комунікативній інформаційна функція мови як засіб пізнання навколишнього світу, збирання, акумуляції й оформлення знань. Створений на основі

загальноживаного слова термін накопичує загальнономовну і спеціальну інформацію. Загальнономовна інформація піддається асоціативно-образному переосмисленню у процесі професійно-наукової діяльності, перетворюючись на термінологічну інформацію [3, с. 137].

Інформаційне наповнення термінів ставало предметом дослідження Н.М. Володіної (1996, 1998, 2011); інформативність термінів вивчали О. Григор'єва (2010), Т. Єщенко (2017). Інформаційні аспекти спостерігали у медичних галузевих термінологіях: у термінах ортодонції в російській і англійських мовах (Л. М-Р. Аллафі (2004)); у латинській стоматологічній термінології (В.Г. Синиця (2011)); у лексико-семантичній системі англійської травматологічної термінології (І.Ф. Стоянова (2007)); у назвах хвороб, патологічних процесів, хірургічних операцій і лікувальних заходів (О.В. Бекішева (2007)); у функціонуванні епонімів у медичній термінології іспанської мови (О.В. Варнавська (2009)); у німецькій медичній термінології (С.М. Величкова, О.М. Таранова (2014)); в епонімічних термінах латинської мови (М.М. Телеки, І.В. Семенко (2016)).

Виразниками термінологічної інформації у галузі спеціальних знань є номенклатурні найменування. Когнітивно-ономасіологічний підхід для виявлення конкретної інформації застосовували у вивченні термінів найменувань ссавців у сучасній англійській мові Н.С. Рибалка (2010); у структурних типах іхтіонімів в англійській, французькій та українській мовах – Н.В. Швець (2016); в українській номенклатурі ентомофауни – О.О. Селіванова (2017); в описі мотиваційних типів німецьких, англійських, російських та українських фітонімів з оцінним компонентом – Л.М. Усик (2017). Номенклатурні найменування мікроорганізмів як збудників інфекційних хвороб людини і тварин і як засіб репрезентації інформації залишалися поза увагою дослідників.

Мета статті – на матеріалі латинської та давньогрецької мов описати номенклатурні найменування мікроорганізмів як засобу репрезентації термінологічної інформації.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- уточнити поняттєві значення «інформація», «термінологічна інформація», «репрезентація інформації»;

- охарактеризувати зміст понять «мікроорганізм», «інфекція», «збудник інфекції»; «інфекційна хвороба» як віддзеркалення термінологічної інформації;

- висвітлити роль номенклатурних найменувань мікроорганізмів як термінологічної інформації у сфері медичних знань;

- поповнити науковий обіг новим ілюстративним матеріалом.

Предметом дослідження є відображення термінологічної інформації у номенклатурних найменуваннях мікроорганізмів як засобу мовного кодування, репрезентації інформації та збереження знань.

Об'єкт дослідження – біноміальні структури номенклатурних найменувань мікроорганізмів – збудників інфекції антропонозних та зоонозних захворювань, що функціонують у термінологічних підсистемах інфектології, мікробіології, вірусології.

Джерельною базою дослідження слугували терміни, дібрані шляхом вибірки з джерел: Медицинская микробиология, вирусология и иммунология (ред. акад. РАМН А.А. Воробьев) [9]; Bergey's manual of Systematic Bacteriology. 2-nd ed. Vol. 3. [17]; словники: Англо-український ілюстрований медичний словник Дорланда у 2-х томах [1]; Латинсько-український медичний енциклопедичний словник О.М. Беляєва, В.М. Ждан, Цісик А.З. [2]; Древнегреческо-русский словарь. Т. 1 А-Л; Т. 2. М-Ω (И.Х. Дворецкий) [4]; Латинско-русский словарь (И.Х. Дворецкий) [5]; Словник української мови: в 11-ти т. [12]; The dictionary of medical eponyms. Whonamedit [16].

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Для розуміння причин, що викликають інфекційні хвороби, фахівець має володіти цілим спектром інформації. Словник латинської мови пояснює *інформацію* як: 1) роз'яснення, виклад, тлумачення; 2) уявлення, поняття; віддієслівний іменник утворений від лат *informatio* < *informo* 1) надавати вид, форму, формувати, створювати; 2) навчати; будувати, складати; 3) мислити, уявляти, виникати в уявленні [5, с. 399]. Однозначного визначення поняття *інформація* немає, оскільки кожна сфера людської діяльності трактує його відповідно до предмета свого дослідження, як-от: *медична інформація* залежно від характеру, змісту і сфери застосування поділяється на наукову медичну інформацію; інформацію, що виникає в процесі надання медичної допомоги, і відображену в медичних документах статистичну інформацію [10]. Міжнародна організація з питань стандартизації (ISO/IEC 2382:2015(en) Information technology – Vocabulary витлумачує інформацію <обробку інформації> як знання щодо об'єктів, таких як факти, події, речі, процеси чи ідеї, включаючи поняття, які в певному контексті мають певне значення [15]. У загальному контексті інформацію визначають як повідомлення про щось або відомості про навколишній світ, процеси, які в ньому відбуваються, про події, ситуації, чийсь діяльність, що їх сприймають люди і живі організми, машини та інші системи [11, с. 344]. Синоніми до слова *інформація*: (факти) відомості, повідомлення, вісті, дані, інформування [8, с. 154].

Із поглибленням пізнання реального світу основні значення інформації конкретизуються, доповнюються, уточнюються.

З отриманням більшої кількості відомостей, фактів, тобто інформації про причини виникнення нових захворювань, виникає потреба в утворенні спеціальних термінологічних найменувань для їх використання у професійно-науковій комунікації. Термінологізація відбувається двома шляхами: використанням загальноживаної лексики у функції терміна і спеціалізації значення загальноживаного слова внаслідок різних видів перенесення його основного значення [3, с. 137]. Номенклатура мікроорганізмів застосовує знакові ресурси латинської та давньогрецької мов.

Так, гриб (нижча безхлорофільна рослина, що має форму шапки, надітої на ніжку, і розмножується спорами) [12, с. 165] у найменуваннях хвороб людей і тварин набуває значення патологічного процесу, що викликаються збудниками інфекцій – паразитичними грибами – мікозами (давн.-грец. *μύκης, ἦτος* гриб) [4, с. 1114]. Лексема *повільний* (який здійснюється протягом тривалого часу) [12, с. 672] (унаслідок метафоричного перенесення) стає компонентом назви роду вірусів *Lentivirus* (родина *Retroviridae*) (лат. *lentus* повільний, в'ялий) [5, с. 447] – «повільні» віруси, через характерний для них тривалий період між інфікуванням і появою перших симптомів у хворого. До цього роду, зокрема, належить вірус імунодефіциту людини (англ. *Human immunodeficiency virus*).

Загальномовна інформація піддається асоціативно-образному переосмисленню у процесі науково-практичної діяльності і стає *термінологічною інформацією* [3, с. 138]. Через взаємодію образної і вербальної систем відбувається функціонально-комунікативна і когнітивна трансформація мовних одиниць. Загальноживане слово виступає у функції терміна, кодує інформацію двічі: перший раз – загальномовну, другий – термінологічну, засновану на дефініції. Як і М.М. Володіна, розуміємо *термінологічну інформацію* як понятійну (семантичну) інформацію, що має мовну природу [3, с. 139].

Із позицій когнітивного термінознавства термін відображає суб'єктивні властивості об'єкта пізнання як результат ментальної операції, що відбувається у свідомості його дослідника, співвіднесеної з поняттям і предметом вивчення у певній сфері знань, слугуючи засобом вербально-мовного кодування. Спосіб кодування інформації у формі мовних знаків віддзеркалює основні способи суб'єктивного представлення фрагментів дійсності, збереження і передавання знань та інформації для її використання у фаховій комунікації. Репрезентація інформації відбувається внаслідок «здатності суб'єкта представляти та перепредставляти

її своїй свідомості для подальшої її переробки» і для повного сприйняття й осмислення інформації [6, с. 60]. Кодований засіб для інтерпретації інформації не тільки виступає джерелом різних даних про об'єкт, а й концентрує колективну професійно-наукову пам'ять [3, с. 139], фіксує події, які мали значення для науки, пов'язані з першим відкриттям збудника, як-от: *Giardia lamblia* – назва роду збудника лямбліозу (хвороби кишківника), що пов'язана з іменем французького біолога Чарльза Гарда (*Charles Fryderic Giard*, 1822–1895); видова – *lamblia* зберігає відомості про детальне вивчення паразита кишківника у 1859 році В.Д. Лямблем (*Vilem Dusan Lambl*, 1824–1895) [16]. Цікаво, що богемський учений у 1860 році працював у Харківському університеті, а в 1871 році отримав російський ступінь доктора наук.

У сфері медичних знань засобами формального представлення інформації є греко-латинські терміни, якими послуговуються практичні фахівці і науковці як засобом міжнародного спілкування. Особливо актуальною є інформація про інфекційні захворювання, збудниками яких є різні мікроорганізми. За твердженнями науковців, сьогодні відомо до п'ятдесяти відсотків мікроорганізмів, що живуть на планеті. Кожного року людство зіштовхується з одним-двома новими збудниками інфекційних захворювань [7, с. 9], як-от у 2019 році – коронавірусом. Для початку з'ясуємо, яка інформація зафіксована у термінах, що відображають поняття мікробіології, вірусології, інфектології.

Мікроорганізм (лат. *microorganismus* давн.-давн.-гр. *μικρός* *micros* малий за розміром, давн.-лат. *organismus* < давн.-давн.-гр. *ὄργανον* *organon* знаряддя, анат. орган [4, с. 1187]) – мікроскопічний організм (клінічно важливий). Це бактерії, віруси, гриби і найпростіші [1, с. 1444] – узагальнене найменування для дрібних (не помітних неозброєним оком) живих і неживих організмів, представників рослинного і тваринного світу. Збудник – те, що викликає який-небудь процес, підвищення активності дії тканини, органа, організму. [12, с. 455] (лат. *agens* – дериват віддієслівного походження: лат. *ago* збуджувати, спонукати [5, с. 39; 42] – агент, чинник, фактор, будь-яка сила, причина або речовина, яка може викликати фізичну, хімічну або біологічну дію [1, с. 50]). Інфекція – потрапляння і розмноження мікроорганізмів у тканинах тіла, що може бути безсимптомним або приводити до локального клітинного ушкодження... [1, с. 1162] (лат. віддієслівний іменник *infectio* < *inficio*, *fecī*, *fectum*, *ere* – фарбувати, просочувати [5, с. 39; 42]). Інфекційний процес (лат. *processus infectiosus*) пов'язують із комплексом пристосувальних реакцій у відповідь на вкорінення і розмноження патогенного мікроба в макроорганізмі...; інфекційна хвороба (лат. *morbus infectiosus*)

[14, с. 61] – найвищий ступінь вираженості інфекційного процесу [7, с. 10].

В основу систематизації мікроорганізмів покладені схожість, відмінність і взаємовідношення. Назви мікроорганізмів регламентуються Міжнародним кодексом номенклатури (зоологічної, ботаничної, бактерій, вірусів). Це біноміальні найменування, впорядковані та систематизовані за певними ознаками термінологічні одиниці, що висвітлюють морфологічні, фізіологічні, біохімічні, молекулярно-біологічні властивості та поділ на таксономічні (від давн.-грец. *τάξος* розташування [4, с. 1602]) категорії. Так, найменування збудника інфекції *Borrelia recurrentis* (лат. *recurrens* поворотний) містить повідомлення про його належність до найвищого рангу живих організмів – бактерій (домен *Bacteria* типу Spirochaetae роду *Borrelia*) і спричинює антропонозну інфекційну хворобу з групи кров'яних інфекцій – епідемічний поворотний тиф. Назва бактерії *Bordetella pertussis* (лат. *pertussis* < лат. префікс *per-* зі значенням посилення + лат. *tussis* кашель, кашлюк) містить інформацію про спричинення нею інфекційного захворювання дихальних шляхів, що уражає дітей і супроводжується подібним до нападу спазматичним кашлем. Рід *Bordetella* названий на честь бельгійського бактеріолога Ж. Борде (Жюль Жан-Батист Венсаан Борде (Jules Jean-Baptiste Vincent Bordet, 1870–1961), який (із бельгійцем Октавом Жангу (Octave Gengon, 1875–1957)) виявив овоїдну бактерію у мокроті п'ятимісячної дитини [2, с. 50].

Основна інформація, яку висвітлюють термінологічні одиниці, доповнюється у процесі її обробки. Для медичного фахівця, наприклад, термін *Bordetella pertussis* містить важливу інформацію: збудник має диференційовану ознаку як один із видів бордетел; бактерія вражає новонароджених та дітей старшого віку; наявні фактори патогенності та біохімічної активності.

Аналіз найменувань мікроорганізмів підтверджує положення про те, що через систему мовних знаків загальнозживане слово передає відомості двічі: перший раз – загальномовні, другий – відображає процес термінологізації, що ґрунтується на дефініції. Утворення різних номінацій семантично інформують про фіксацію тієї або тієї сторони об'єкта дійсності. Для позначення понять, що відображають властивості збудників, використана загальнозживана лексика латинської та давньогрецької мов, яка виконує функції терміна, кодуючи інформацію, основувану на дефініції.

Термінологічна інформація стає засобом зберігання знань, накопичених даних, отриманих у процесі суспільної діяльності людини й науково-дослідної практики з проблем лікування інфекційних захворювань, відображає еволюцію процесу пізнання закономірностей реальної дійс-

ності. Так, номен *Staphylococcus aureus* транслює одразу кілька відомостей, а саме: найбільш патогенний для людини; викликає гнійні запалення майже у всіх органах і тканинах; шкідливим мікроорганізмом найчастіше уражаються в медичних установах; родова назва *стафілокок* (*Staphylococcus* < грец. *σταφυλή* *staphyle* виноградне гроно, грец. *κόκκος* *kokkos* кісточка плоду, зерно) вказує на форму; видова назва *aureus* (лат. *aureus* < *aurum* золото, золотистий колір) інформує про вид мікроорганізму – бактерію з родини стафілококів, розміщення якої під час поділу нагадує гроно золотистого кольору, що зумовлений пігментами з групи каротиноїдів, відрізняючи її від *Staphylococcus epidermidis* (*epidermidis* < давн.-гр. *epi-* над, давн.-гр. *δέρμα* *derma* шкіра); відображає іншу інформацію, що трапляється на шкірі і слизових оболонках [9, с. 33; 17, с. 660]. Номенклатурне найменування збудників відображають закодовану інформацію, створюючи інформаційну базу даних і базу знань про бактерії.

Висновок. Так, можна стверджувати, що номенклатурні найменування мікроорганізмів – впорядковані термінологічні одиниці, що є носіями інформації, яка висвітлює систематизовані знання та різносторонні повідомлення про збудники інфекції. Термінологічна інформація у стислій формі репрезентує акумульовані відомості, є термінологічною «продукцією», системою класифікації та кодування інформації, що функціонує у медичній сфері, відіграє важливу роль для подальшої обробки даних, широкого використання у науковій і практичній діяльності фахівців.

Перспективи подальшого вивчення заявленої проблеми вбачаємо у висвітленні інформаційної ємності номенклатурних найменувань збудників антропонозних інвазійних кишкових хвороб.

ЛІТЕРАТУРА

1. Англо-український ілюстрований медичний словник Дорланда у 2-х томах. Львів: Наутилус, 2003: Том 1. А-Л. XXVI; 1-1354 с.; Том 2. М-З. XXVI; 1355–2688 с.
2. Беляєва О.М., Ждан В.М., Цісик А.З. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2-х т.: Т. 2. N-W. Київ : ВСВ «Медицина. 2020. 456 с.
3. Володина М.Н. Знание сквозь призму терминологической информации. *Вестник Московского университета. сер. 9. Филология.* 2011. No 3. С. 136–145.
4. Дворецкий И.Х. Древнегреческо-русский словарь (под ред. И. И. Соболевского). Т. 1 А-Л; Т. 2. М-Ω. Государственное издательство иностранных и национальных словарей. Москва : 1958. 1904 с.
5. Дворецкий И.Х. Латинско-русский словарь. 11-е изд., стереотип. Москва: Русс. яз. Медиа, 2008. 843 с.

6. Зуєв І.О. Особливості представлення інформації в різних репрезентативних системах. *Вісник Харківського національного університету. Серія «Психологія»*, 2010. № 913. С. 60–63.
7. Інфекційні хвороби: підручник (за ред. О.А. Голубовської). Київ : ВСВ «Медицина». 2012. с. 778. + 12 с. кольор. вкл.
8. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Київ : «Українська книга», 2000. 480 с.
9. Медицинская микробиология, вирусология и иммунология. Под ред. акад. РАМН А. А. Воробьева. 2-е изд. испр. и доп. Москва : ООО «Медицинское информационное агентство», 2012. 704 с.: ил., табл.
10. Медицинская энциклопедия. URL: https://gufo.me/dict/medical_encyclopedia/ (дата звернення 18.03.2021).
11. Словник іншомовних слів за ред. О.С. Мельничука. 1-е видання, Київ: Головна редакція «Українська радянська енциклопедія» (УРЕ), 1974. 776 с.
12. Словник української мови: у 11 томах. Ред. кол.: І.К. Білодід (голова). 1970–1980.
13. Українська мова : Енциклопедія. Київ : «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. 824 с.
14. Synytsia V. G., Myronyk O. V., Teleky M. M. Key terms of the field of medicine «Infectology»: lexicosemantic and etimological aspects / *Modern engineering and innovative technologies. Heutiges Ingenieurwesen und innovative Technologie. Issue № 7. Part 5. March 2019. Karlsruhe, Germany. P. 59–64.*
15. ISO/IEC 2382:2015(en) Information technology. URL: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso-iec:2382:ed-1:v1:en>. (дата звернення 13.03.2021).
16. The dictionary of medical eponyms. Whonamedit. URL: <http://www.whonamedit.com/eponyms/> Дата звернення 12.04.2021.
17. Vos P. De, Garrity George M., Jones D., Krieg, N. R., Ludwig W., Rainey F. A., Schleifer K.-H., Whitman W. B. *Bergey's manual of Systematic Bacteriology. 2-nd ed. Vol. 3. The Firmicutes. Springer Dordrecht Heidelberg London New York. 2009. 1422 p.*
- Moscow *University Bulletin. Ser. 9. Philology. No 3. P. 136-145.*
4. Dvoreckiy, I. Kh. (1958) *Ancient Greek-Russian Dictionary* (ed. I. I. Sobolevsky). [Drevnegrechesko-russkij slovar' (pod red. I. I. Sobolevskogo)]. Vol. 1 A-L; Vol. 2. M-Ω.]. 1904 p.
5. Dvoretzkiy, I. Kh. (2008) *Latin-Russian dictionary 11th edition, stereotyped*. [Latinsko-russkiy slovar'. 11-e izd., stereotip.]. Moscow: Russian language, Media. 843 p.
6. Zuev, I. O. (2010) Features of information representation in different representative systems. [Osoblyvosti predstavleniya informatsiyi v riznykh reprezentatyvnykh systemakh]. *Bulletin of Kharkiv National University. Series "Psychology"*. № 913. P. 60-63.
7. Infectious diseases: textbook. (at the editor of O. A. Golubovska) (2012). [Infektsiini khvoroby: pidruchnyk. (za red. O. A. Holubovskoj)]. Kiev: VSV "Medicine". 778 p.+ 12 p. coloured including.
8. Karavansky, S. (2000) *Practical dictionary of synonyms of the Ukrainian language*. [Praktychnyy slovnyk synonimiv ukrayins'koyi movy]. «Ukrayins'ka knyha». Kiev. "Ukrainian book". 480 p.
9. *Medical Microbiology, Virology, Immunology*. (at the editor of Vorob'ev, A. A.) (2012) [Meditsinskaya mikrobiologiya, virusologiya i immunologiya. Pod red. akad. RAMN A. A. Vorob'eva]. / Ed. acad. RAMS Vorobyov A. A. 2nd ed. rev. and add. Moscow: LLC "Medical Information Agency". 704 p.: il., tabl.
10. *Medical encyclopedia*. URL: https://gufo.me/dict/medical_encyclopedia/ Last access 18.03.2021.
11. *Dictionary of foreign words* /ed. Melnichuk, O. S. 1st edition (1974) [Slovnyk inshomovnykh sliv za red. O. S. Mel'nychuka. 1-e vydannya]. Kiev: Main edition of the Ukrainian Soviet Encyclopedia (URE). 776 p.
12. *Dictionary of the Ukrainian language: (1970-1980)* In 11 volumes (ed. Bilodid I. K.). [Slovnyk ukraïnskoi movy: V 11-ty t. red. kol.: Bilodid I. K. (holova)].
13. *Ukrainian language: Encyclopedia (2004)* [Ukrayins'ka mova: Entsyklopediya]. Kiev: "Ukrainian Encyclopedia" named after M. P. Bazhan. 824 p. p. 417.
14. Synytsia, V. G., Myronyk, O. V., Teleky, M. M. (2019) Key terms of the field of medicine «Infectology»: lexicosemantic and etimological aspects / *Modern engineering and innovative technologies. Heutiges Ingenieurwesen und innovative Technologie. Issue № 7. Part 5. Karlsruhe, Germany. P. 59-64.*
15. ISO/IEC 2382:2015(en) Information technology. URL: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso-iec:2382:ed-1:v1:en>. Last access 01.03.2021.
16. The dictionary of medical eponyms. Whonamedit. URL: <http://www.whonamedit.com/eponyms/> Last access 12.04.2021.
17. Vos, P. De, Garrity, G. M., Jones, D., Krieg, N. R., Ludwig, W., Rainey, F. A., Schleifer, K.-H., Whitman, W. B. (2009) *Bergey's manual of Systematic Bacteriology. 2-nd ed. Vol. 3. The Firmicutes. 1422 p.*

REFERENCES

1. Dorland's Illustrated Medical Dictionary in 2th volumes (2003) [Anhlo-ukrainskyi iliustrovanyi medychnyi slovnyk Dorlanda u 2-kh tomakh]. Lvov: Nautilus. 2688 p. Vol. 1. A-L. XXVI;1-1354 p.; Vol. 2. M-Z. XXVI; 1355-2688 p.
2. Belyaeva, O. M., Zhdan, V. M., Tsisyk, A. Z. (2020). *Latin-Ukrainian medical encyclopedic dictionary: in 2 volumes Vol. 2. N-W*. [Latyns'ko-ukrayins'kyu medychnyy entsyklopedychnyy slovnyk: u 2-kh t. T.2. N-W]. Kiev. VSV. "Medicine". 456 p.
3. Volodina, M. N. (2011) Knowledge through the prism of terminological information. [Znaniye skvoz' prizmu terminologicheskoy informatsii].